

Nr. 6(116)

BAZŪNE

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas avīzīte
par notikumiem bibliotēkas dzīvē

2021. gada 7. jūnijs

IZSTĀDES BIBLIOTĒKĀ RĪGĀ

Gunta Bite

Avīzītes «Bazūne» redaktore

Latvijas Neredzīgo bibliotēkā Rīgā izstādes «**Gudro suņu brīvdienas**» apskatīšana turpināsies līdz jūnija beigām. Pēc tam tā ceļos uz Valsts policijas koledžu.

Papildus tam, no 7. jūnija bibliotēkā Rīgā apskatāma Ogres Centrālās bibliotēkas darbinieces LIENES KĀBELES origami un orimoto tehnikā veidotā izstāde «**Grāmatu otrā dzīve**».

Atgādinām, ka izstādes telpā vienlaikus drīkst atrasties viens cilvēks.

BIBLIOTĒKAS ZIŅAS

ZINI MINI! MINI ZINI!

Santa Šepetauska

LNerB Ventspils filiālbibliotēkas vadītāja

Mīklu minēšanas tradīcijas ir pazīstamas visā pasaulē un visās kultūrās.

Ir daudz cilvēku, kuri ir aprakstījuši, kas ir mīklas un to minēšana. Par pirmo cilvēku, kurš centās paskaidrot, kas ir mīklu minēšana, tiek uzskatīts Aristotelis. Viņš saka: «Mīklas būtība taču ir tā, ka, runājot par īstenībā esošo, to savieno ar neiespējamo. Vispārlietojamu vārdu savienojumā tas nav sasniedzams, bet to sasniedzam, lietojot metaforas».

Savukārt viena no nesenākajām mīklas definīcijām tapusi 2001. gadā un pieder somu folkloras pētniecei Anniki Kaivolai-Brēgenhojai. Viņa saka, ka «mīkla ir tradicionāls, verbāli fiksēts izteikums, kas satur metaforu un šķietamu pretrunu. Tas sastāv no divām daļām: tēla un atbildes».

Šādi mēs varam izskaidrot zinātniski, kas ir mīklu minēšana. Bet vienkārši runājot, mīklu minēšana ir veids kā pavadīt brīvo laiku, asinot prātu, un izklaidējoties, kā arī šādi mēs trenējam savu iztēli.

Ir ļoti daudz un dažādi mīklu veidi: objektu jeb īstās mīklas, pasaku jeb neuzmināmās mīklas, joku jautājumu mīklas, šarādes, burtu un zilbju mīklas, attēlu mīklas, sudoku u.c.

Es, Ventspils filiālbibliotēkas vadītāja, dažādos pasākumos bieži izmantoju mīklu minēšanu, kas ne tikai izklaidē pasākuma apmeklētājus, bet arī dod jaunas zināšanas un emocijas.

Tā kā šobrīd mums visiem viss dzīves ritums ir ielikts rāmjos un klātienē pasākumi nav tik pieejami kā agrāk, Ventspils filiālbibliotēka no 1. jūnija līdz 16. jūlijam, piedāvā iespēju piedalīties mīklu minēšanas konkursā «Zini mini! Mini zini!». Konkursa

noteikumi ir vienkārši un reizē arī atjautīgi, jo liek padomāt. Ir dotas desmit mīklas, zem katras mīklas slēpjas kādas grāmatas nosaukums. Atmini visas desmit grāmatas un iegūsti pārsteiguma balvu. Savas atbildes vari iesniegt filiālbibliotēkā klātienē vai sūtīt uz Ventspils filiālbibliotēkas e-pastu ventspils@neredzigobiblioteka.lv ar norādi *Konkursam*. Neaizmirsti arī norādīt savu vārdu, uzvārdu un telefona numuru. Pareizo atbilžu iesniedzēji tiks norādīti mūsu mājaslapā www.neredzigobiblioteka.lv pēc 16. jūlija.

Lai veicās!

- 1) Es daiļa, skaista, jauna, sievišķīga esmu, un man ir ausī rotaslieta, kas nāk no ūdens dzīlēm.
- 2) Es gotiņa man vārdā divi burti un draugs mans labākais ir putns.

- 3) Es sasists trauks, no kura dzer.
- 4) Es gadā gaidītākie svētki, un lai gan ārā ļoti auksts, ir ik uz soļa dzirdama mūzika jo jauka.
- 5) Es metālā dārgā viscaur esmu kalts un cilvēkam darbos es palīgs stalts.
- 6) Es mīksts, uz zemes augu, un mēdzu būt gan zaļš, gan brūns, un manī dzīvo ļaužu daudz, bet pilsēta es neesmu. Tik iedzīvotāji šeit ļoti kūtri, lai gan ir puikas arī kam dūša liela.
- 7) Es cilvēks, kas uz zirga jā, bet galvu pazaudēju.
- 8) Es neliela auguma esmu, bet karalis ir mans tēvs.
- 9) Es ceļnieks, kam nav savu māju un klīstu pa pasauli es.
- 10) Es Latvju tautas varonis man milža spēks un lāča ausis ir.

NEKUR NEKAS NEPAZŪD

Cilvēks ir sava ceļa gājējs, bet ceļš nekad nav taisns un gluds. Tas ved gan kalnā, gan lejā, gan arī met cilpas kā tāds zaķis, atgriežoties pie pirmsākumiem, lai cilvēkam dotu iespēju visu sākt no gala. Ik pa laikam ceļš met līkločus vai nonāk krustcelēs. Un ikviens pagrieziena lielākā vai mazākā mērā ietekmē cilvēka dzīvi, piedāvājot ne tikai pieredzi, bet arī jaunas tikšanās, no kurām mācīties, jo nekas šajā pasaulē nav nejaušība. Arī cilvēki, ar kuriem savā dzīvē iepazīstamies.

Un tā, pirms 16 gadiem, Latvijas Neredzīgo bibliotēkas kolektīvā ienāca Braila raksta redaktors Ivars Ozoliņš, kura darba pieredze Braila raksta grāmatu iespiešanas jomā aizsākās 1960. gadā. Ar savu dzīves un darba pieredzi Ivars palīdzējis bibliotēkai ne tikai papildināt grāmatu krājumu ar kvalitatīvām Braila raksta grāmatām, bet arī apmācījis jauno paaudzi šajā arodā. Pats Ivars uzskata, ka to nav darījis apzināti, tāpēc ir īpaši priecīgs uzzinot, ka ar savu

darbu, pieredzi un viedokli ir palīdzējis jaunajiem darbiniekiem.

Strādājot bibliotēkā, Ivars saņēmis ne tikai Atzinības rakstu no Kultūras ministrijas par mūža ieguldījumu neredzīgo raksta grāmatu izdošanā, bet arī Triju Zvaigžņu ordeni un ticis iecelts par Triju Zvaigžņu ordeņa virsnieku.

Ivars vienmēr ir teicis, ka ir laimīgs, jo visu mūžu varējis strādāt darbu, kas viņam patīk un ko mīl. Un to būtu darījis vēl ilgi, ja vien dzīves ceļš nebūtu nonācis pie pagrieziena, kas iezīmē turpmāko darbu citā līmenī. Maija beigās Ivars pārtrauca darba attiecības un devās pensijā. Turpmāk viņa sadarbība ar bibliotēku un Braila raksta nodaļu būs citā statusā — konsultatīvā.

Par Ivaru un kopā pavadītajiem darba gadiem novērtējuma vārdus ir paudusi gan bibliotēkas direktore, gan viņa, nu jau bijusī, Braila raksta nodaļas komanda.

«Ivars vienmēr ir bijis inteliģents un erudīts cilvēks, kurš sistemātiski sevi izglīto.»

stāsta Latvijas Neredzīgo bibliotēkas direktore Andra Jākobsone. «Arī strādājot bibliotēkā, viņš vienmēr ir meklējis sevis attīstīšanas iespējas, piedalījies kultūras pasākumos. Ivaram piemīt diplomātija un mīlestība pret darbu ko dara. Ļoti ceru, ka jaunā Braila raksta grāmatu redaktoru paaudze no viņa ne tikai pārņems darba pieredzi, bet arī mīlestību un iedegšanos par darbu, ko dara. Par Braila rakstu. Man bija gods strādāt kopā ar Ivaru visus šos gadus.»

No visiem Braila raksta nodaļas darbiniekiem Ivaru visilgāk pazīst nodaļas vadītāja Gunta Bite. «Ivars man ir kā ģimenes loceklis. Pazīstu viņu kopš 1996. gada, kad sāku strādāt SIA «Rubuls un Co». Tur Ivars kā redaktors mani ievadīja Braila raksta grāmatu izdošanas pasaulē jeb pasaulē «aiz Braila punktiņiem». Turpmāk mūsu darba dzīves savijās kopā un bija nešķiramas, jo mūsu ceļš aizveda uz SIA «Apgāds Zvaigzne ABC», vēlāk uz manu pašas firmu «Braila zīmes» un tad, 2005. gadā, kopā uzsākām darbu Neredzīgo bibliotēkā. Viņš zina visas manas vājības, kaprīzes un bailes. Ir uzklusījis un devis labākos padomus, kā arī sniedzis nenovērtējamu atbalstu. Ivars zina manus priekus un asaras, tāpēc man viņa priekšā nav jāizliekas. Arī šoreiz neliekuļošu un atzišos, ka Ivara darba pārtraukšana mani skumdina, jo šķiet, ka ir noslēdzies kāds ļoti svarīgs manas un Ivara dzīves posms, kurā jutos drošībā. Līdz šim mēs kā nesalaužams tandēms gājām cīņā par pareizu un tīru Braila pierakstu, neatkarīgi no tā vai teksti ir grāmatā vai pilsētvidē, vai uz zāļu kastītēm. Viņš deva man spēku nenogurstoši cīnīties ar tiem, kuri Braila uzrakstus veido tikai, lai «ķeksīša pēc» izpildītu vides pieejamības noteikumus. Ivars man bija mentors darbā ar Braila grāmatām un skolotājs, kurš neuzkritoši iemāca bērnam pareizi rakstīt un runāt.»

«Žēl, ka šis laiks ir tik nepielūdzams. Man šķiet, ka es tikai pavisam nesen iepazi-

nu Mūsu Ivaru, tomēr ir pagājis tik daudz gadu...» savās pārdomās dalās Braila raksta redaktors Edijs Fuksis. «Esmu ļoti pateicīgs Ivaram par to, ka varēju mācīties no viņa pieredzes un uzzināt daudz par Braila grāmatu izdošanas pirmssākumiem. Paldies par neaizmirstamo humora devu, ko savulaik varēju baudīt mūsu kolektīva neformālajā gaisotnē. Es lepojos, ka pazīstu tik daudzpusīgu cilvēku kā Ivars un esmu pārliecināts, ka mēs, Braila raksta nodaļa, centīsimies saglabāt un nodot iegūto zināšanu bagāžu nākamajām paaudzēm.»

«Ivars man iemācīja mīlestību un atbildību pret savu darbu un to, ka pret saviem pienākumiem jāattiecas nopietni,» atceras Braila raksta redaktore Sarmīte Gromska. «Priecājos par to laiku, ko mēs varējām kopā strādāt, un sarunām ne tikai par darbu, bet arī par dzīvi. Reiz Ivars man teica: «Cik skaisti izskatās ziedoša puķu plava!». Esmu daudz lasījusi par dabas skatiem, krāsām, bet Ivara vārdi man vienmēr paliks atmiņā. Esmu pateicīga par brīžiem, ko pavadījām kopā, par zināšanām, ko iemācījos un par iespēju jautāt, ja bija kas neskaidrs.»

«Esmu pateicīga, ka man bija iespēja strādāt kopā ar Ivaru. Smelties no viņa neizmērojamās pieredzes,» saka korektore Vineta Bite. «No Ivara esmu mācījusies pētīt un vētīt, nesamierināties ar viduvējībām, bet iedziļināties jēdzienu un vēsturiskajos faktos, neatstājot tos nepārbaudītus.»

«Ivars nekad neliedza savu viedo padomu un bija kā «gudrā pūce» mums līdzās. Man patika kopīgs darbs un viņa asprātīgie pašsacerētie dzejas panti, kas lika mums smieties,» atceras maketētāja Herma Cīrule. «Kādas lietas tagad būs citādi gan viņam, gan mums, bet Ivars joprojām būs ar mums un mēs ar viņu. Ceru, ka joprojām būs iespēja tikties un parunāt, kā arī lūgt padomu. Būdami katrs atsevišķs cilvēks, mēs vienmēr būsim nedalāmi kā viens vesels, jo nekur nekas nepazūd.»

ZANE BIČEVSKA

Esmu Zane Bičevska, brīvprātīgais grāmatu ielasītājs Latvijas Neredzīgo bibliotēkā. Ar grāmatu ielasīšanu nodarbojos kopš 2011. gada, un šajos 10 gados esmu ielasījusi vairāk nekā 55 dažādas grāmatas — autobiogrāfijas, detektīvromānus, ceļojumu piezīmes, vēsturiskus romānus, zinātnisko fantastiku utt.

Par iespēju ielasīt grāmatas uzzināju nējauši, Latvijas Radio 1 klausoties interviju ar Braila raksta nodaļas vadītāju Guntu Biti. Mani uzrunāja iespēja izdarīt ko labu un noderīgu, turklāt vēl saistībā ar grāmatām, kas ir mana aizraušanās. Savukārt brīvprātīgā darbs neredzīgo labā man bija svarīgs

kāda personīga iemesla dēļ — tas ir kluss veltījums manas vecmāmiņas mātai filoloģei Elfrīdai Švalbei, kura piedzīvoja 102 gadu vecumu un sava mūža pēdējos 20 gadus pavadīja bez acu gaismas.

Grāmatu ielasīšana ir viens no maniem mīļākajiem hobijiem. Tā ir iespēja iepazīties ar dažādu rakstnieku darbiem, izlasīt jaunāko Latvijā izdoto literatūru, arī trenēt balsi un dikciju.

Latvijas Neredzīgo bibliotēkai un tās sirsnīgajiem darbiniekiem novēlu gandarījumu par paveikto, iedvesmu jauniem projektiem, sabiedrības atbalstu un, protams, veselību!

ATPŪTAS BRĪŽIEM

Pēdējo Gunara Gūžas mīklu atminēšanai bijām devuši divus mēnešus. Nu pienācis laiks katram no jums salīdzināt savas atbildes ar autora.

- Kas kopīgs kalējam un vistai.
(Atbilde: **abiem vajag laktu**)
- Kam sit pa ādu, lai būtu lustīgāka dancošana.
(**Bungām**)
- Ar ko atšķiras valdnieks no galdnieka.
(**Ar pirmo sākuma burtu**)
- Kādas dabas parādības var piedzīvot darot blēņas.
(**Par blēņu darišanu var dabūt vēju un puteni**)

- Kāds Emīls no abām pusēm vienāds.
(**Slimestsemīls**)
- Kādā stabā cilvēki dzīvo.
(**Istabā**)
- Tiem ir īsas kājas, no tiem aug garāks deguns un no tiem ausis kust.
(**Meli**)
- Kāds skaistums no abām pusēm vienāds.
(**Smukums**)
- Pa kādu sētu tramvajs brauc.
(**Pilsētu**)
- Ko saka bēgļi no Āfrikas, pārpeldējuši Vidusjūru un sasnieguši Itālijas krastmalu.
(**Čaumala**)

BAZŪNE

Latvijas Neredzīgo
bibliotēkas
bezmaksas avīzīte

Izdota Braila raksta nodaļā. Iznāk reizi mēnesī.
Redaktore Gunta Bite.

E-pasts: gunta.bite@neredzigobiblioteka.lv

Mājaslapa: www.neredzigobiblioteka.lv sadaļā Jaunieguvumi

Tālrunis: 67522131

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Par publikācijām atbildīgi paši autori.